

Smärre artiklar

I.

Skatteören

År 1958 genomfördes bl a den reformen att beskattningsbar inkomst för fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse skall angivas i hela hundratal kronor, på så sätt att överskjutande belopp som inte uppgår till helt hundratal kronor bortfaller. Reformen tillkom för att underlätta debiteringen men den sagda regeln innebär givetvis också en viss skattelättnad för dem som får sin beskattningsbara inkomst reducerad och det totala skattebortfallet genom reformen blev ganska betydande.

Skattedebiteringen sker nu i Stockholm helt medelst ADB i vad gäller fysiska personer och dödsbon och nästa år utvidgas med säkerhet förfarandet till att omfatta alla skattskyldiga och vi kan räkna med att före 60-talets utgång debiteringen i hela landet sker maskinellt. Det blir då inte av samma betydelse att ha grundtalen angivna i jämna hundratal kronor men det föreligger det oaktat skäl att ta ytterligare steg på den avrundningsväg man slagit in på.

Den nu gällande avrundningsregeln leder till att i underlaget enligt A-längden för debitering av kommunal inkomstskatt i regel inte ingår skatteören. Detta kan emellertid bli och blir ofta fallet i fråga om utbor som har inkomst i flera församlingar i en kommun. Inbo i kommun med flera församlingar, skall enligt 60 § KL beskattas i den församling där han är mantalsskriven för hela den inkomst,

som enligt bestämmelserna om beskattningsort skall beskattas i kommunen. Men när denna förträffliga nyhet infördes gjordes den tyvärr inte tillämplig på utbo. För sådan, liksom för juridisk person, skall vid taxeringen angivas hur stor del av den beskattningsbara inkomsten som belöper å varje församling enligt bestämmelserna om beskattningsort i 56—59 §§ KL. Innan sådan fördelning sker skall dock om i den skattskyldiges taxerade inkomst ingår garantibelopp för fastighet, så stor del av den beskattningsbara inkomsten, som motsvarar garantibeloppet, tillföras den församling där fastigheten är belägen.

Det uppdelningsförfarande som sålunda stadgats vållar taxerare och lokal skattemyndighet i Stockholm med sitt förhållandevis stora antal utbor och sina många församlingar en inte ringa möda. Även sedan ADB kommit till användning. Taxering av den skattskyldiges hela inkomst skall enligt 28 § TK verkställas inom ett och samma taxeringsdistrikt (som av den lokala skattemyndigheten bestämmes). Den därvid framkomna beskattningsbara inkomsten skall jämlikt 50 § 3 mom. KL avrundas enligt huvudregeln, men när den sedan fördelas på de olika församlingarna inträder ingen ny avrundningsregel. Enligt 60 § KL skall angivas ”huru stor del av den beskattningsbara inkomsten som belöper å varje församling” och i 28 § TK heter det att ”genom anteckning å deklarationen eller därvid fogad bilaga (skola) angivas de

delbelopp av den beskattningsbara inkomsten som belöpa å de olika församlingarna — — — ävensom efter vilka grunder fördelningen skett”. Det sägs ingenting om avrundning även vid denna operation och förty blir den beskattningsbara inkomsten uppspräckt på belopp i jämna tiotal kronor.

Hur uppdelningen på församlingarna skall ske är för övrigt inte alltid alldeles givet. Första taxeringsintendenten i Stockholm konstaterar i sin huvudpromemoria till taxerarna, att för det fall att den taxerade inkomsten endast utgör en summa av två eller flera garantibelopp, finns inga föreskrifter hur fördelningen skall ske. En proportionering efter taxeringsvärdena (eller efter garantibeloppen) vore naturlig, heter det. Emellertid rekommenderas ur förenklingssynpunkt i stället att den del av taxeringen, som belöper å den församling, där taxering sker, reduceras med så stort belopp, att slutsumman uppgår till jämnt hundratal kronor.

Uppdelningen på församlingar är givetvis en åtgärd för att få så korrekt underlag som möjligt för församlingsskatten (som termen är enligt den nya församlingsslagen), men också den kommunala inkomstskatten debiteras på grundval av delbeloppen. När det *totala* skatteunderlaget för kommunen anges innefattar det inga skatteören, men om detta skatteunderlag (det ”borgerliga” skatteunderlaget) redovisas per församling kommer skatteören till synes, vilket kan verka förbryllande.

Att utbo inte likställdes med inbo vid den ändring av 60 § KL som vidtogs år 1954 berodde väl närmast på ett missöde. Det ”torde icke vara mycket att vinna med en bestämmelse att utanför kommunen boende, vilka har inkomst i flera för-

samlingar i kommunen, skulle beskattas allenast i en av dessa församlingar”, uttalade departementschefen i prop. 79/1954. ”En sådan bestämmelse skulle nämligen, om den göres tillämplig allenast å fysiska personer få föga praktisk betydelse”, fortsatte statsrådet.

Detta äger inte sin riktighet beträffande Stockholm, vilket jag förut framhållit. Det vore till avsevärd lättnad i debiteringsarbetet om utbor (fysiska personer och dödsbon) likställdes med motsvarande inbor, varvid huvudinkomsten synes böra få bli avgörande för församlingsvalet. Detta skulle skänka stora arbetsmässiga fördelar utan att medföra skatteunderlagsmässiga eller andra nackdelar.

En annan utväg är att föreskriva rundning av varje delbelopp till helt hundratal kronor och då självfallet ingen rundning av det gemensamma beskattningsbara beloppet utan fördelning av det taxerade beloppet och därefter rundning. Vill man, kan man då stadga rundning ömsevis nedåt och uppåt. Tillgriper man denna metod skulle utan skatteunderlagsbortfall rundning till hela hundratal kunna tillämpas även beträffande juridiska personer. Ty där är väl fortfarande förutsättningar inte för handen för att tillämpa samma system som för fysiska inbor. Jag skall emellertid ånyo låta undersöka vad det för församlingarna i Stockholm skulle betyda om så skedde. Men i fråga om fysiska utbor behöver man som sagt inte ha några betänkligheter av den arten.

Om fysiska utbor likställdes med fysiska inbor och om med avseende å juridiska personer i vart fall en reform av ovan angivet innehåll genomföres skulle man, såvitt jag förstår, kunna genomgående slopa begreppet skatteören; några sådana skulle aldrig uppstå om *varje* be-

skattningsbar inkomst slutar med två nol-
lor. En speciell fråga i det hänseendet
återstår emellertid att upptaga till gransk-
ning, nämligen frågan om redovisning av
skatteunderlaget till församlingarna.

När församling av statsverket erhåller
den församlingsskatt som tillkommer den
skall (självfallet) reducering ske med be-
lopp som svarar mot vad som bortfaller
genom den skattelindring som skattskyl-
diga, vilka icke tillhör svenska kyrkan,
äger åtnjuta. Motsvarande reducering av
förskottet bör äga rum även om detta inte
uttryckligen stadgas; församlingarna skul-
le eljest i onödan kunna missräkna sig på
skatteintäkterna. Vid fastställandet av det
skatteunderlag som skall läggas till grund
för bestämmandet av församlingens fordran
på statsverket måste i överensstäm-
melse med vad nu sagts de i det borger-
liga skatteunderlaget ingående belopp som
hänför sig till personer som utträtt ur
svenska kyrkan reduceras med fyrtio pro-
cent. Om man inte här har en regel om
att redovisning av skatteunderlagsbelop-
pen skall ske i hela skattekrönor kommer
det, trots alla avrundningsregler beträf-
fande den beskattningsbara inkomsten, att
ingå skatteören i underlagsbeloppen. Men
det bör inte möta några svårigheter att
här införa den praktiska förbättring av
redovisningsförfarandet som nyss för-
ordats.

Nils Gottliebsson.

II.

Summarisk skatteredovisning när debetsedel inte lämnats

Arbetsgivare som tillämpar summarisk
skatteredovisning skall enligt 23 § UK
årligen till skatteavdelningen vid postkon-
toret i residensstaden lämna uppgift om
nummer å preliminärdebetsedel för ar-

betstagare beträffande vilken sådan redo-
visning sker. Uppgiftsskyldigheten bör,
heter det i fortsättningen, fullgöras så-
lunda, att en från varje debetsedel avskild
skatteanvisning tillställs skatteavdelning-
en, varvid å anvisningen skall ha anteck-
nats "summarisk skatteredovisning" samt
arbetsgivarens namn eller redovisnings-
nummer. Anvisningar för arbetstagare
som var anställda hos arbetsgivaren vid
årets början eller som anställda under ja-
nuari eller februari månader skall insän-
das senast den 18 mars och anvisningar
för därefter anställda arbetstagare senast
den 18 i den efter anställningens början
följande månad, varunder uppbördstermin
infaller.

Uppgiftsskyldigheten bör fullgöras på
ovan angivna sätt och uppenbarligen kan
alltså andra sätt ifrågakomma. Så är fal-
let beträffande Stockholms stad med av-
seende å de centralt genom kammarkon-
toret avlönade arbetstagarna. Anvisningar
insändas inte utan endast en förteckning
över dem som omfattas av den summa-
risk redovisningen.

I vad gäller redovisningen av skatten
stadgas i 53 § UF att arbetsgivaren skall
insända (allenast) en skatteanvisning på
vilken upptagits sammanlagda beloppet av
de för arbetstagaren gjorda skatteavdra-
gen. Emellertid framgår av 22 § UK att
redovisning med förteckningar kan få till-
lämpas även vid summarisk skatteredo-
visning.

Med den ordning som här skildras
kommer skatteanvisningarna icke alls till
användning och förutsättning finns alltså
för att tillämpa summarisk redovisning
även för arbetstagare som inte inlämnat
debetsedel om uppgift om debetsedels-
numret på annat sätt kan erhållas. Sedan
kammarkontoret till uppbördsverket an-